

EL SENTIT SIMBÒLIC DE NADAL

Per als cristians en la festa de Nadal reviu simbòlicament el naixement de Jesús. En la tradició cristiana, Nadal és, amb la Pasqua, la festa més important del calendari religiós. Però aquesta festa depassa l'àmbit del cristianisme i està farcida de simbolisme.

La data del 25 de desembre es va triar per la seva proximitat al solstici d'hivern, que s'acompanyava des de temps immemorials amb rituals pagans. Una vegada passat el solstici d'hivern, el dia creix fins al solstici d'estiu. Aquest fenomen natural del dia que triomfa sobre la fosca de la nit enllaça bé amb el símbol de la nativitat en què un Nen (promesa de futur) porta també l'esperança al món.

Sembla que les primeres commemoracions del Nadal corresponen al segle IV i es feren a Roma. La festa de Nadal va anar prenent importància en raó del seu caràcter màgic i emotiu. A l'Edat Mitjana aparegueren les primeres representacions teatrals de la nativitat i després els pessebres. L'any 1223 al poblet de Greccio, situat prop d'Assís, a Itàlia, Sant Francesc tingué la idea de celebrar el Nadal amb un pessebre vivent, amb personatges i animals. A partir d'aleshores, els pessebres (vivents o no) conegueren una gran expansió per Itàlia, i a la resta del món cristià. Els pessebres napolitans del barroc esdevingueren el model estètic dominant durant segles. A Catalunya la incorporació de la figura del caganer és molt tardana (principis del segle 20) i a Provença es fan també pessebres amb figueretes populars, anomenades *santons* en francès i *santibelli* (sants petits) en occità.

La festa de Nadal constitueix, abans que res, una commemoració de la vida i de la innocència. La història d'un nen que neix humilment a l'establia i d'una família desamparada, té un sentit per a tothom, creients o no. Quan ens reunim en família i obrim la nostra casa als parents i amics, participem de l'esperit d'acolliment, que és comú a tota la gent de bona voluntat.

Quan milions de persones arreu del món truquen a portes que no s'obren i es veuen abandonades al carrer, el símbol de Nadal té un gust d'humanitat.

També té un gran valor simbòlic que la nova del naixement sigui comunicada primer als pastors: la fe està vinculada a la senzillesa. Són els pobres i la gent humil els primers destinataris de la Bona Nova. Quan avui el Nadal esdevé cada cop més una excusa consumista estem desnaturalitzant el sentit profund de la celebració cristiana.

Nadal és un moment de solidaritat i de pensar especialment en els pobres i en la gent que ho passa malament. Als segles 18 i 19 hi havia el costum de seure un pobre a taula per Nadal. Avui aquesta forma de solidaritat ens sembla paternalista i ha estat substituït per altres actes de generositat (recollides d'aliments i de joguines, participació en maratons televisives...). Òbviament, Nadal ja no és només una festa cristiana però conservar aquest esperit de calidesa vinculat al somriure d'un infant té encara un profund sentit moral.

La història de Nadal es reviu en família fent el pessebre (que s'instal·la des del primer diumenge d'Advent o des del dia de Sant Nicolau, el 6 de desembre. En moltes famílies, el pessebre es va posant progressivament. Al principi s'hi situa

només la Santa Cova de Betlem, l'establia amb Josep, Maria, el bou i la mula i l'ambientació de pastors, dones de poble, etc. Jesús s'hi afegeix en la nit del 24 al 25 de desembre i els Reis d'orient van fent la seva aparició progressivament. Fer

avançar els reis pel pessebre, fins que finalment arriben a la cova el 6 de gener, data de l'Epifania, és un entreteniment infantil i simpàtic.